

کانون پرورش فکری
کودکان و نوجوانان

کانونی که هست کانونی که باید باشد

مـرورـی بـر مـنـویات رهبـمـعظـم انـقـلاب
درباره کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

مرداد ۱۴۰۲

چکیده

چکیده *

آنچه در ادامه می‌آید حاصل واکاوی بیانات رهبر معظم انقلاب در مورد کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان یا با اشاره مستقیم به این نهاد است. در این متن بیانات معظم له در جلسات زیر به‌طور ویژه مورد بررسی و دسته‌بندی قرار گرفته است:

- * دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- * بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- * بیانات در دیدار مدیرعامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- * دیدار با مسؤولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

بر اساس مطالعه و دسته‌بندی توصیه‌های ایشان در دیدارهای فوق سرفصل منویات در پنج بخش مخاطب کانون، محصولات و خدمات کانون، تشکیلات، مدیران و ظرفیت‌ها برای همکاری‌های مشترک دسته‌بندی شده است.

* نمایی از سرفصل منویات رهبرانقلاب در خصوص فعالیت‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

- هوشیاری در خصوص محصولات فاسد فرهنگی * عدم توجه به مسائل سیاسی جناحی
- برنامه برای مخاطب میلیونی دانش‌آموزان مدارس در سراسر کشور *
- استفاده از همه‌ی ظرفیت‌های کانون * خارج کردن کانون از انزوا * زبان هنر
- توجه به هنر و ادبیات * استفاده از ظرفیت صداوسیما * کیفیت آثار هنری در کانون
- تفاوت زمانه کانونی با گذشته * سرعت عمل با توجه به سرعت تحولات فرهنگی
- تحمل در مقابل مشکلات کار * اتکا به نظر کارشناسی * ابتکار
- حمایت از سوژه‌های انقلابی و سازندگان متعهد * بهره‌برداری هدفمند دشمن از هنر
- آموزش زبان و ادبیات فارسی * اهمیت بی‌بدیل ایمان دینی در کودکان و نوجوانان
- جبران کم‌کاری در حوزه قصه و رمان * وصل شدن برنامه‌ها به مدارس کل کشور
- پرهیز از ورود به مقوله آموزش موسیقی * توجه به فعالیت‌های رقبای دشمنان
- فشار جو فرهنگی غربی برای جلوگیری از کارهای منطبق بر ارزش‌های اسلامی *
- تکثیر و توزیع آثار هنری ماندگار * توجه به استفاده از ظرفیت قصه و قصه‌های خوب
- استفاده از ترجمه‌های مناسب * پرداختن به مسائل و حوادث انقلاب اسلامی
- کار برای کودکان و نوجوانان کاربر برای آینده، کشور و تاریخ *
- داشتن هسته‌ی فکری برای ترسیم اندیشه‌ی کلان حاکم بر کانون *
- پافشاری بر اصول دینی و نه‌راسیدن از تهمت‌ها و اهانت‌های متأثر از فرهنگ غربی *
- توجه به انواع محصولات فرهنگی مانند قصه، بازی، پویانمایی، فیلم *
- استفاده از تجربیات کارشناسی در زمینه‌ی تجاری‌سازی محصولات *

۱
عناوین توصیه‌ها
به تفکیک موضوع

مخاطب کانون

کار برای کودکان
و نوجوانان کار برای
آینده، کشور و تاریخ

خطیر بودن کار برای
کودکان و نوجوانان

اهمیت کار برای
کودکان و نوجوانان

استفاده از دانش و
شیوه های ابتکاری معرفی
محصولات به مخاطبان

توجه به نیازها، آسیب ها و
مسائل کودک و نوجوان
و درصد مستمر آن ها

برنامه برای مخاطب
میلیونی دانش آموزان
مدارس در سراسر کشور

محتوا * خدمات و محصولات

استفاده از ظرفیت ترجمه
آثار فرهنگی مناسب

توجه به اصول و پایه های
فکری بدون رودربایستی

اهمیت بی بدیل ایمان
دینی در کودک و نوجوان

اهمیت آموزش زبان و
ادبیات فارسی و استفاده
از آن برای کودکان

پرداختن به متون سالم و
مناسب از شعر و نثر معاصر

ضرورت پرداختن به
مسائل و حوادث
انقلاب اسلامی

پرهیز از ورود به مقوله
آموزش موسیقی

ضرورت توجه به
قصه های خوب

استفاده از ظرفیت ادبیات
فارسی در سطح جهانی

ضرورت پرورش صفات
عالی مانند شجاعت
و آزاداندیشی و نه جمود و
تعصب در سایه ایمان

توجه به تقویت ایمان
دینی برای مقابله
با آسیب های روحی
کودکان در حوادثی
مانند زلزله

ضرورت خاطر جمع شدن
از کالاهای فرهنگی
ترجمه ای مورد استفاده
کودک و نوجوان

محصولات و خدمات * فرم ارائه

توجه به کیفیت آثار هنری در کانون		ضرورت توجه به هنر و ادبیات		ضرورت ابتکار در ارائه محصولات	
توجه به انواع محصولات فرهنگی مانند قصه، بازی، پویانمایی، فیلم		اهمیت زبان هنر و غیر قابل جایگزین بودن هنر		ضرورت استفاده از زبان هنر برای ماندگاری تفکر انقلاب	
توجه به سطح بندی کارها به لحاظ تکنیکی		توجه به فعالیت های رقیب و دشمنان		استفاده هوشمندانه از زبان هنر	
استفاده از هنر خوب و فاخر و نه هنر آبکی و پیش پا افتاده		توجه به معیارهای کارشناسی در انتخاب و ترویج آثار		توجه به رعایت شیوه‌های مناسب در پرداختن به مسائل انقلاب	
جبران کم کاری در حوزه قصه و رمان نسبت به برخی ملل دیگر		توجه به اهمیت قصه گویی		استفاده از ظرفیت مبالغه در افسانه‌ها برای انتقال پیام	

استفاده از ظرفیت تصویرگری برای ترویج ارزش‌ها

توجه به معیارهای کارشناسی در انتخاب‌های خاص مانند انتخاب ژانر و حشمت برای سنین کودکان و نوجوان

محصولات و خدمات * فرآیند و ملاحظات

توجه به کثرت آگاهی‌ها
و میل به دانایی در
کودک و نوجوان

توجه به خوش فکری
و صحیح نویسی در
تولیدات متنی

سنجش مستمر آثار و
میزان پیشرفت در انتقال
پیام‌های مطلوب

ضرورت هشیاری
در خصوص محصولات
فاسد فرهنگی

نگرانی از دست‌رسی
بیگانگان به ذهن
کودکان و نوجوانان

تلاش مراکز فرهنگی
دشمن برای القای
مقاصد استعماری

به کارگیری هنرمندان
صاحب تکنیک برای
انتقال محتوای مدنظر

استفاده از تجربیات
کارشناسی در زمینه
تجاری سازی محصولات

توجه به اصالت برتری طلبی
و تحقیر دیگر فرهنگ‌ها
در فرهنگ غربی

بهره بردای هدفمند
دشمن از هنر

اهمیت شناخت
هنر توسط کانون

توجه به تفاوت
زمانه کنونی با گذشته

توجه به پدیدآورندگان
انقلابی و استفاده
از ظرفیت هنرمندان با
استعداد مؤمن

فشار جو فرهنگی
غربی برای جلوگیری
از کارهای منطبق بر
ارزش‌های اسلامی

تکمیل زنجیره
با محصولات مکمل
فرهنگی مانند فیلم،
سریال، پویانمایی و...

تکثیر و توزیع آثار
هنری ماندگار

تشکیلات کانون

استفاده از همه‌ی ظرفیت‌های کانون		لزوم خارج کردن کانون از انزوای		مظلوم بودن مقوله فرهنگ در کشور	
اتکا به نظر کارشناسی درباره‌ی مسائلی مانند مسائل مالی کانون		داشتن هسته‌ی فکری برای ترسیم اندیشه‌ی کلان حاکم بر کانون		توجه به نقش کودکان و نوجوانان در ساختن آینده جامعه	
وظیفه سنگین کانون در خصوص کار فرهنگی برای کودکان و نوجوانان و اهمیت خطیر کار آن		ضرورت کار سریع‌تر و گردش کار تندتر با توجه به اقتضای شرایط فرهنگی جدید		داشتن هیئت ممیزی برای سنجش آثار و میزان پیشرفت در انتقال پیام‌های مطلوب	

مدیران کانون

غلط بودن واگذاری میدان به نیروهای غیر انقلابی		ضرورت حمایت از سوژه‌های انقلابی و سازندگان متعهد		اهمیت جهت‌گیری درست مسئولان کانون	
ضرورت سرعت عمل با توجه به سرعت تحولات فرهنگی		پافشاری بر اصول دینی و نه‌راسیدن از تهمت‌ها و اهانت‌های متأثر از فرهنگ غربی		استفاده از ظرفیت‌های باتجربه ذیل راهبری مدیران انقلابی	
عدم توجه به مسائل سیاسی جناحی		مسئولیت‌پذیری و عمل‌گرایی مدیران		ابتکار در برنامه‌ها و شیوه‌های کار	
ضرورت تحمل در مقابل مشکلات کار		توسعه عمق و کیفیت کارها		دشواری بودن عمل به ایده‌ها در این عرصه	

ظرفیت‌ها برای همکاری‌های مشترک

استفاده از ظرفیت ادبیات
فارسی در سطح جهانی

وصل شدن برنامه‌ها
به مدارس کل کشور

استفاده از ظرفیت
رسانه‌ها برای همکاری

توجه به کار برای کودکان
و نوجوانان آسیب دیده در
بلایای طبیعی

استفاده از آثار نویسندگان
توانمند کانون در کتب
آموزش و پرورش

استفاده از ظرفیت
تشکل‌های انقلابی
فرهنگی و هنری در کانون

۲

عناوین توصیه‌ها به
همراه جملات منتخب
رهبرانقلاب

مخاطب کانون

اهمیت کار برای کودکان و نوجوانان

شما مربی عزیز، شما که در کتابخانه با کودک مواجه می‌شوید، شما که قصه می‌گویید، شما که کتاب می‌فرستید، شما که کتاب می‌خوانید و شما که در کار هنری و آفرینش هنری خودتان، آن کودک را مخاطب قرار می‌دهید، بدانید که الان درست روی نقطه‌ی اصلی و اساسی حرکت می‌کنید. شما درست آن کاری را که باید انجام گیرد انجام می‌دهید. آن کسی می‌تواند از کار خود، شاد و خشنود و از رضای الهی خاطر جمع باشد که خلأ لحظه را پر کند. خلأ لحظه این است و شما این خلأ را پر می‌کنید. پس، این نکته‌ی اول در مورد اهمیت کار بر روی کودکان و نوجوانان است؛ یا به تعبیر بهتر، برای کودکان و نوجوانان است که در حقیقت برای آینده، برای خانواده‌ها، برای کشور و تاریخ است.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

خطر بودن کار برای کودکان و نوجوانان

حقیقتاً باید بگویم که اگر مسؤولان امور فرهنگی کشور بخواهند مسأله‌ی کودک و نوجوان را آن‌چنان که هست، مورد اهتمام قرار دهند، من خیال می‌کنم خیلی از آنهایی که مسؤولند، از ساعات خوابشان هم خواهند زد تا به این مسأله بپردازند. امروز قضیه‌ی تربیت کودک و نوجوان، با گذشته‌های دور - حتی با گذشته‌های نه چندان دور، مثلاً با بیست سال پیش خیلی تفاوت کرده است.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

برنامه برای مخاطب میلیونی دانش‌آموزان مدارس در سراسر کشور

خب شما می‌گویید مثلاً بیست هزار کتاب را در راسته‌ی انقلاب می‌فروشید. مخاطب شما فقط اینهایی نیستند که می‌آیند از شما کتاب می‌خرند؛ ما چهارده پانزده میلیون دانش‌آموز داریم، مخاطب شما اینها نیستند.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

توجه به نیازها، آسیب‌ها و مسائل کودک و نوجوان و رصد مستمر آن‌ها

شما احتیاج دارید به يك هسته فكري كه بنشینند مسائل فرهنگی را بویژه در مورد آنچه كه مربوط به كودك و نوجوان است در كشور رصد كنند، نیازها را بسنجند، خطرات و آسیبها را درست بشناسند، بعد بگویند ما امروز برای مخاطبه‌ی با كودك و نوجوان چه لازم داریم كه به او بگوئیم؟ كودك ما چه كم دارد كه باید به او گفت؟ وقتی كه آن معلوم شد، آن وقت این باید در كتاب بیاید، در فیلم بیاید، در بازی بیاید، در اسباب بازی بیاید، در پویانمایی [بیاید]، [در] همه‌ی اینها باید بیاید، یکی این است؛ فكر.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

استفاده از دانش و شیوه‌های ابتکاری معرفی محصولات به مخاطبان

دارا و سارا درست شد، چیز خیلی خوبی هم بود. دارا و سارا، من نمونه‌های گوناگونش را دیدم هم کار برجسته‌ای بود و زیبا و قشنگ از آب در آورده بودند [و] با سلیقه بود، بعد هم کار ابتکاری‌ای بود یعنی در دنیا هم منعکس شد به يك نحوی [و] دیگران هم تقلید کردند؛ میدانید، بعضی از کشورهای همسایه‌ی ما فوری تقلید کردند از دارا و سارا. منتها دارا و سارا فروش نمی‌رود، [اما] بتمن فروش می‌رود، مرد عنکبوتی فروش می‌رود! چرا؟! علتش چیست به نظر شما؟ علتش این است كه بچه‌ها بتمن را می‌شناسند، ده فیلم برای بتمن تهیه شده، ده کارتون تهیه شده، ده نمیدانم فلان برای اسپایدرمن تهیه شده؛ بچه‌ها نگاه کرده‌اند، اسپایدرمن را آنجا دیده‌اند، حالا در بازار كه می‌بیند میخواهد بخرد؛ می‌خرد بازی می‌کند. دارا و سارا را شما را كجا دیده‌اند بچه‌ها؟ من این را سفارش كردم مخصوصاً؛ گفتم بنشینید، فیلمنامه درست كنید، ده فیلم، ده کارتون، برای دارا و سارا به وجود بیاورید، ده پانزده بچه‌ی تیز زبل زرنگ متدین باهوش زیبای خوب، بیایند در نقش دارا و سارا بازی كنند؛ بعد [اگر] شما دارا و سارا را ببرید در هر مغازه‌ای هم بگذارید، بچه‌ها می‌آیند می‌گویند این دارا است، می‌خرندش. شما شكست خوردید در مورد فروش دارا و سارا، به خاطر همین [كه] بچه‌ها نمی‌شناسند. این شیوه‌ها را باید یاد گرفت، این شیوه‌ها را باید عمل كرد؛ اینها ابتكار لازم دارد.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

محصولات و خدمات * محتوا

اهمیت بی‌بدیل ایمان دینی در کودک و نوجوان

سعی کنید در این قصه‌گویی و در این کار هنری، اولین چیزی را که در کودک ایجاد می‌کنید، ایمان باشد. هیچ چیز، معادل ایمان نیست. شما از این بچه، هر چه بخواهید بسازید، باید در او ایمان به وجود آورید. بدترین ضربه‌ای که امپراتوری خبری و هنری زد، این بود که شبکه‌ی عظیم فساد در دنیا را در این سال‌های متمادی راه انداخت که متأسفانه در دوره‌ی پهلوی، پَرش ما را هم گرفت. هر هُری مذهبی و بی‌ایمانی را رواج داد که انسان در دل و جان خودش، به هیچ ستونی متکی نباشد! سعی کنید بچه‌ها را با ایمان کنید؛ ایمان به خدا، ایمان به حقیقتِ مطلق و ایمان به اسلام. اگر این بچه‌ها با ایمان پرورش پیدا کردند و شما توانستید بذریعۀ ایمان را در دلشان بکارید، در آینده می‌شود از آنها هر شخصیت عظیمی ساخت و برای هر کاری مناسبند. اگر این عنصر را در آنها نداشته باشیم، برای هیچ کاری مناسب نیستند؛ هر چه بشوند، نامطمئنند. سیاستمدار شوند، نامطمئنند، تاجر شوند، کارگر شوند، نویسنده یا هنرمند شوند، نامطمئنند. سعی کنید ایمان را در بچه‌ها تقویت کنید. این اولین نقطه است. البته آن وقت می‌توان بر محور ایمان، تعصب و جمود و امثال آن را پروراند و تنید؛ می‌توان صفات عالی، آزاداندیشی، شجاعت، بزرگواری و سماحت را پروراند و تنید. آنچه را که فکر می‌کنید برای این بچه و برای شخصیت او لازم است، بر محور ایمان بتنید. ان شاء الله خداوند شما را توفیق دهد.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توجه به اصول و پایه‌های فکری بدون رودربایستی

بینید، پایه‌ی فکری اساسی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان باید مسائل انقلاب باشد، یعنی پایه‌ی فکری را بر روی مسائل انقلاب [بگذارید]؛ هیچ ملاحظه و رودربایستی در این زمینه نداشته باشید.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

ضرورت پرداختن به مسائل و حوادث انقلاب اسلامی

ساختن مستندهای مربوط به قضایای گوناگون انقلاب، یکی از کارهای مهم است. چند سال قبل من به این دوستانی که در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان هستند، چندتا عنوان دادم - مثل قضیه‌ی هفده شهریور - گفتم بروید مستندسازی کنید. حادثه‌ی هفده شهریور، حادثه‌ی کوچکی نبود. مردم در میدان ژاله‌ی سابق تهران جمع شدند، رژیم هم آنجور به جان مردم افتاد و آن کشتار فجیع و عجیب را انجام داد. خب، همه فقط يك هفده شهریوری شنیدند؛ اما در آن قضیه چه اتفاقی افتاد، درست روشن نیست. البته این اواخر - چهارپنج سال قبل از این - دیدم يك چیزهای مختصری هست؛ لیکن این کار، تحقیق تاریخی دقیقی لازم دارد. از این قبیل فراوان است؛ قضایائی که در اطراف کشور اتفاق افتاد، در تهران اتفاق افتاد؛ خیلی قضایای مهمی اتفاق افتاد. روی اینها تحقیق تاریخی کنید، در بیاورید، دست مستندسازان بدهید. اینها يك دسته‌اند. يك دسته هم بیرون هستند، که مطلع نیستند؛ اصلاً از قضایای انقلاب ما خبر ندارند، نمیدانند چه مراحل را گذرانند.

بیانات در دیدار رئیس، مدیران و اعضای مرکز اسناد انقلاب اسلامی ۱۳۹۰/۰۱/۳۱

توجه به تقویت ایمان دینی برای مقابله با آسیب‌های روحی کودکان در حوادثی مانند زلزله

از جمله نگرانی‌هایی که در سفر قبل (به مناطق زلزله‌زده‌ی بم) پیدا کردم، مشاهده‌ی افسردگی مردم بود. بنده دوسه ساعت در شهر حرکت کردم و از نزدیک این مسأله را دیدم. بعضی از کسان ما رفتند با برخی از مردها و زن‌ها تماس گرفتند، که گزارش‌هایش را من خواندم؛ از جاهای دیگر هم گزارش گرفتم. حالت افسردگی در کودکان، زنان داغ‌دیده و دختران تنها مانده، خیلی مهم است؛ این را نباید دست‌کم گرفت. البته بنده قبلاً به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در این خصوص به‌طور ویژه سفارش کرده بودم؛ به بعضی از مسؤولان فرهنگی هم سفارش کرده‌ام؛ منتها کاری که باید در این مورد انجام بگیرد، گویا به صورت کامل انجام نگرفته است. اگر ما به این نقاط آسیب‌پذیر نرسیم، اشکالاتی ایجاد خواهد شد که بعدها خودش را نشان می‌دهد.

بیانات در دیدار مسؤولان بازسازی شهرستان بم ۱۳۸۴/۲/۱۳

پرداختن به متون سالم و مناسب از شعر و نثر معاصر

ادبیات امروز - هم شعر امروز، هم نثر امروز، هم فضای ادبیاتی امروز - باید برای دانش‌آموز مطرح شود؛ اما انتخابها اولاً باید انتخابهای خوش سلیقه، ثانیاً سالمی باشد.

بیانات در دیدار وزیر آموزش و پرورش و اعضای شورای عالی تدوین کتابهای درسی ۱۳۷۹/۱۰/۲۷

اهمیت آموزش زبان و ادبیات فارسی و استفاده از آن برای کودکان

اگر امروز کودک ما فارسی را درست یاد بگیرد و بتواند لغت فارسی را در جایی که لازم دارد، استفاده و مصرف کند، اگر شاعر شد، اگر هنرمند، گوینده، برنامه‌ساز، یا کتاب‌نویس شد، شما دیگر خاطرتان جمع است؛ مثل کتاب‌نویس، فیلم‌نامه‌نویس، گوینده‌ی تلویزیون و افرادی نظیر آنها که در محیط قبلی پرورش پیدا کرده‌اند، نخواهد بود. یعنی شما در حرکت خودتان در کانون، می‌توانید آن دو مقصود و دو وظیفه‌ای را که در باب ادبیات هست، هر دو را با هم تأمین کنید؛ هم ادبیات را پیش ببرید، هم آن را در قشرهای گوناگون - که قشر مخاطب شما کودک است - درست صرف کنید. بنابراین به زبان و ادبیات، باید خیلی اهمیت داده شود.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

استفاده از ظرفیت ترجمه آثار فرهنگی مناسب

من اعتقاد ندارم که ما بایستی از ترجمه - که يك باب بسیار وسیع در فرهنگ است - خودمان را محروم کنیم؛ چرا محروم کنیم؟ خیلی آثار خوب در نوشته‌های خارجی هست که میتوانید از آنها استفاده کنید. هیچ ملتی از ترجمه بی‌نیاز نیست؛ بخصوص ما ملت ایران؛ زیرا که ما در بسیاری از عرصه‌های زندگی، از جمله در عرصه‌ی کار فرهنگی و دستاوردهای فرهنگی و محصولات فرهنگی حقیقتاً خیلی عقب هستیم. در این چند ده سال گذشته - حالا قبلش را کاری ندارم؛ همین چند دهه‌ای که جلوی چشم ماست - ما خیلی کم‌کاری داریم. ملت ما، روشنفکرهای ما و دست‌اندرکاران فرهنگی ما واقعاً آن کاری را که باید، نکردند. من یادم هست يك وقت مرحوم آل احمد - شاید این را به بعضی از برادران در صحبت‌هایی گفته باشم - در سال ۴۷ و شاید کمتر از يك سال قبل از فوتش، در مشهد ادعا میکرد که ما در تمام طول دوران ورود فرهنگ نوی دنیا به کشورمان، يك یا دو ترجمه‌ی خوب بیشتر نداریم!

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

ضرورت خاطر جمع شدن از کالاهای فرهنگی ترجمه‌ای مورد استفاده کودک و نوجوان

در مقوله‌ی قصه و رمان که من اشاره کردم و شما اطلاع دارید که من قدری با این مقوله مرتبطم، واقعاً دستمان خالی است. ما در داخل کشور، هیچ کار بزرگی نداریم. کارهای بزرگی که در کشورهای دیگر و میان ملت‌های دیگر در این زمینه وجود دارد، ما اصلاً مشابهش را نداریم؛ نه مشابه فرانسوی‌ها، نه مشابه روس‌ها، و نه بعضی از ملت‌های دیگر. اینها خلأهایی است که باید پر شود؛ لیکن تا مادامی که پر نشده، ما از ترجمه‌ی خوب - از جمله برای آثار کودکان و نوجوانان که کار شماست - میتوانیم استفاده کنیم. منتها مثل همه ی کالاهائی که شما وقتی میخواهید به خانهای خودتان بپرید و به فرزندان‌تان بدهید، سعی میکنید که سلامت آن را مورد تأکید قرار دهید و از آن خاطر جمع شوید، این کالای فرهنگی را هم بایستی از سلامت‌ش خاطر جمع شوید.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

ضرورت توجه به قصه‌های خوب

شنیدم که شما قصه‌گویی دارید. قصه‌گویی، هنر بسیار خوبی است. قصه‌های خوب، سازنده‌ی شخصیت کودک است. همان قصه‌های قدیمی را که ما از مادر خودمان، از مادر بزرگ و یا از پیرزن دیگری در کودکی شنیده‌ایم، امروز که مرور می‌کنیم، می‌بینیم در آنها چقدر حکمت وجود دارد! انسان، بعضی از خصال و تفکرات خودش را که ریشه‌یابی می‌کند، به این قصه‌ها می‌رسد. قصه مقوله‌ی خیلی مهمی است؛ منتها قصه‌های خوب.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

پرهیز از ورود به مقوله آموزش موسیقی

مقوله‌ی موسیقی. همان طور که گفتید، مقوله‌ی خیلی پرریبه‌ای است؛ یعنی هیچ صاف نیست. به نظر من اینطور میرسد که کانون، خودش را اسیر این قضیه نکند. حالا اینکه در گذشته در آنجا موسیقی یاد میدادند، اصلاً چیز دیگری است و معنا و جهت دیگری دارد. الان در این فضائی که وجود دارد و در این محیطی که هنوز هم قضیه‌ی موسیقی به صورت درست در ذهنها باز نشده، این دستگاه را که این همه احتیاج به فراغت بال و سبک‌بازی برای حرکت دارد، چرا بیخود درگیر این قضیه بکنید؟ حالا بگوئید این بخش از کار ما فعلاً تعطیل است، تا بعد ببینیم چه میشود.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

* محصولات و خدمات * فرم ارائه

ضرورت ابتکار در ارائه محصولات

الان در سطح کشور از همه طرف - چون آزادی هست در کشور؛ علی‌رغم حرف کس‌هایی که می‌گویند آزادی نیست، متأسفانه يك مقدار زیادی آزادی هست، ما هم بنا نداریم جلوی‌ش را بگیریم - دارد به سمت اذهان کودکان و نوجوانان ما مطلب سرزیر میشود؛ قصه یکی‌اش است، بازی یکی‌اش است، پویانمایی یکی‌اش است، فیلمها یکی‌اش هست، این کارتونهای گوناگونی که هست و انواع و اقسام [دیگر]؛ اینها همه هست. پس شما تنها نیستید در میدان، این همه رقیب دارید؛ باید توجه کنید با وجود این همه رقیب، شما چه کار میتوانید بکنید؟ یعنی همه‌ی نیرویتان را باید به کار بگیرید.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

ضرورت توجه به هنر و ادبیات

کشور ما خوشبختانه کشور هنر و ادبیات است. نمی‌خواهم به طور مطلق و بی‌مطالعه ادعایی را بکنم که حالا در خیلی از رشته‌های هنری، یا بلد نیستیم، یا عقبیم، یا مقلدیم! در این بحثی نیست؛ لیکن طبیعت این تاریخ، بیشتر يك طبیعت ادبی و هنری است و گذشته‌ی ما، طبیعت ما و ادبیات خیلی قوی ما هم این را نشان می‌دهد.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توجه به کیفیت آثار هنری در کانون

از چیز ضعیف به هیچ‌وجه خشنود نشوید؛ نگوئید حالا که نداریم پس این چیز ضعیف هم يك چیزی است، نه. حداقل طبقه‌بندی کنید، طبقه‌ی يك، طبقه‌ی دو، طبقه‌ی سه، طبقه‌ی چهار؛ مثلاً عرض می‌کنم. اگر چنانچه مجبور شدید به جای طبقه‌ی يك و دو، طبقه‌ی سه و چهار را ارائه بدهید اعلان کنید که این از لحاظ هنری کار ضعیفی است، ما به عنوان طبقه‌ی سه و چهار داریم این را تحویل می‌دهیم، جنستان را بشناسانید.

دیدار با مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۶۰/۱۲/۱۳

استفاده از ظرفیت ادبیات فارسی در سطح جهانی

خرج کردن درست ادبیات در سطح کشور، در سطح جامعه، یا در سطح جهان است؛ هرجایی که در بُرد ادبیات ماست. البته روزی از قسطنطنیه، یا از استانبول تا آسیای شرقی، بُرد ادبیات ما بود. خوب؛ زمانی این طور بوده است؛ زبان فارسی، زبان دیوانی کشور عثمانی بود. در همان زمانی که کشور عثمانی دائماً با ایران جنگ داشت، نفوذ زبان فارسی آن چنان بود که منشی و دبیر دستگاه عثمانی کار خودش را با خط فارسی، با عنوان فارسی، با تعبیر و زبان فارسی و با شعر فارسی راه می‌انداخت! از این طرف هم - طرف شرق - حتی تا هند و چین، زبان فارسی بُرد داشت. زبان مذهبی بود؛ زبان اداری، زبان دیران و منشیان و زبان ادبیات و هنر بود. امروز این دایره محدود شده است. البته بعد از انقلاب مقداری گسترش پیدا کرده؛ ولی قبل از انقلاب بر اثر تنگ‌نظری و نادانی و بی‌سوادی مسؤولان کشور در دوره‌ی او آخر قاجار تا آخر زمان محمد رضا پهلوی، زبان و ادبیات فارسی انحطاط پیدا کرد. امروز به برکت انقلاب در نقاطی از دنیا، زبان فارسی به عنوان زبان دوم دانشگاهی یا به عنوان زبان رشته‌ی اختصاصی، باز مورد توجه قرار گرفته است. انقلاب پیام و سخنی دارد؛ کسی که مسلمان است، پیام اسلام را از انقلاب می‌گیرد، کسی هم که مسلمان نیست و بالاخره پیام نور از انقلاب می‌گیرد، دلش می‌خواهد - مثلاً - بداند که امام و پدر این انقلاب، وقتی حرف می‌زد، چه می‌گفت که در ترجمه نمی‌شود فهمید؛ لذا زبان فارسی یاد می‌گیرند. امروز این طور است. به هر حال، امیدواریم زبان فارسی گسترش پیدا کند. زبان فارسی زبانی است با ظرفیت و با کشش. یکی از مراکزی که باید در آن، روی زبان و ادبیات - بخصوص با شیوه‌های هنری - تلاش شود، مرکز شماست؛ چون شما بانسلی کار می‌کنید که آن نسل هر چه را که از شما فرا گرفت، برایش ماندگار خواهد بود.

ضرورت استفاده از زبان هنر برای ماندگاری تفکر انقلاب

هیچ تفکری مادامی که با هنر آمیخته نشود در تاریخ نمی ماند، این را بدانید. هیچ تفکری مادامی که با هنر آمیخته نشود نمی توان باور کرد که در اعماق جامعه نفوذ کرده. آن وقتی که يك اندیشه بتواند روح هنر جوئی و هنردوستی و هنرمندی را - که علی الاجمال در همه ی مردم هست، حالا این علی الاجمال خودش تفصیلاتی دارد، که یعنی چه در همه ی مردم هست. به هر حال در همه ی مردم هست به يك شکلی - نتواند آن را به سوی خود جذب کند و از او ابزاری برای تثبیت خودش استفاده بکند، آن اندیشه در جامعه جا نیفتاده.

دیدار با مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۶۰/۱۲/۱۳

اهمیت زبان هنر و غیر قابل جایگزین بودن هنر

زبان هنر زبانی است که هیچ چیزی جایگزین آن نیست. حتی در نوشته ها هم بایستی هنر به کار برد. حتی در فرهنگ کلامی هم هنر است که اثر می گذارد! يك عبارت را شما می توانید دو نوع بیان کنید: هنرمندانه و غیر هنرمندانه. اگر هنرمندانه بیان کردید، اثر می گذارد ولی همان عبارت اگر غیر هنرمندانه ادا شد، اثر نخواهد گذاشت! هنر این گونه است؛ هیچ چیز جای هنر را نمی گیرد.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

استفاده هوشمندانه از زبان هنر

ما چرا نقش هنر را در کارهای معمولی زندگی خودمان، این قدر دست کم می گیریم؟! الان همین کارهای هنری که آقای چینی فروشان اشاره فرمودند و من هم بعضی از آنها را دیده ام، کاملاً حاکی از هوشمندی است. ظاهراً یکی دو تا از آنها هم از تلویزیون پخش شد که خیلی هوشمندانه و خوب تهیه شده بود. این گونه کارها را هر چه می توانید باید تکثیر کنید. هنر، تا آن نهایی ترین لایه های ذهن انسان نفوذ می کند و ماندگار و سازنده است. هر چه می توانید از هنر خوب، هنر فاخر - نه آبکی و پیش پا افتاده - استفاده کنید.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توجه به انواع محصولات فرهنگی مانند قصه، بازی، پویانمایی، فیلم

دارا و سارا درست شد، چیز خیلی خوبی هم بود. دارا و سارا - من نمونه‌های گوناگونش را دیدم - هم کار برجسته‌ای بود و زیبا و قشنگ از آب در آورده بودند [و] باسلیقه بود، بعد هم کار ابتکاری‌ای بود یعنی در دنیا هم منعکس شد به یک نحوی [و] دیگران هم تقلید کردند؛ میدانید، بعضی از کشورهای همسایه‌ی ما فوری تقلید کردند از دارا و سارا. منتها دارا و سارا فروش نمی‌رود، [اما] بتمن فروش می‌رود، مرد عنکبوتی فروش می‌رود! چرا؟! علتش چیست به نظر شما؟ علتش این است که بچه‌ها بتمن را می‌شناسند، ده فیلم برای بتمن تهیه شده، ده کارتون تهیه شده، ده نمیدانم فلان برای اسپایدرمن تهیه شده؛ بچه‌ها نگاه کرده‌اند، اسپایدرمن را آنجا دیده‌اند، حالا در بازار که می‌بیند می‌خواهد بخرد؛ می‌خرد بازی میکند. دارا و سارا شما را کجا دیده‌اند بچه‌ها؟ من این را سفارش کردم مخصوصاً؛ گفتم بنشینید، فیلمنامه درست کنید، ده فیلم، ده کارتون، برای دارا و سارا به وجود بیاورید، ده پانزده بچه‌ی تیز زبل زرنگ متدین باهوش زیبای خوب، بیایند در نقش دارا و سارا بازی کنند؛ بعد [اگر] شما دارا و سارا را ببرید در هر مغازه‌ای هم بگذارید، بچه‌ها می‌آیند می‌گویند این دارا است، می‌خرندش. شما شکست خوردید در مورد فروش دارا و سارا، به خاطر همین [که] بچه‌ها نمی‌شناسند. این شیوه‌ها را باید یاد گرفت، این شیوه‌ها را باید عمل کرد؛ اینها ابتکار لازم دارد.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

توجه به فعالیت‌های رقبا و دشمنان

الان در سطح کشور از همه طرف - چون آزادی هست در کشور؛ علی‌رغم حرف کس‌هایی که می‌گویند آزادی نیست، متأسفانه یک مقدار آزادی آزادی هست، ما هم بنا نداریم جلوی‌ش را بگیریم - دارد به سمت اذهان کودکان و نوجوانان ما مطلب سرازیر میشود؛ قصه یکی‌اش است، بازی یکی‌اش است، پویانمایی یکی‌اش است، فیلمها یکی‌اش هست، این کارتونهای گوناگونی که هست و انواع و اقسام [دیگر]؛ اینها همه هست. پس شما تنها نیستید در میدان، این همه رقیب دارید؛ باید توجه کنید با وجود این همه رقیب، شما چه کار میتوانید بکنید؟ یعنی همه‌ی نیرویتان را باید به کار بگیرید.

دیدار با مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۶۰/۱۲/۱۳

توجه به رعایت شیوه‌های مناسب در پرداختن به مسائل انقلاب

پایه‌ی فکری را بر روی مسائل انقلاب [بگذارید]؛ هیچ ملاحظه و رودربایستی در این زمینه نداشته باشید. البته معنای این، بی‌گدار به آب زدن و بدون [رعایت] چم‌وخم‌های لازم وارد شدن نیست، باید بلد باشید که چه جوری عمل بکنید. بالاخره حرف زیاد است.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

توجه به معیارهای کارشناسی در انتخاب و ترویج آثار

اگر هم خواسته باشید ترویج کنید، چرا این کتاب (اثر محمود دولت‌آبادی) را ترویج می‌کنید که یکی از چرندترین و بی‌ربطترین رمانهای زمان ماست؟! این رمان بسیار عیب دارد؛ نه فقط از نظر اخلاقی و دینی و سیاسی، بلکه از نظر کارشناسی عیب دارد. در این زمینه من می‌توانم نظر بدهم؛ این رمان از نظر کارشناسی، معیوب و غلط و دروغ است.

بیانات در دیدار وزیر آموزش و پرورش و اعضای شورای عالی تدوین کتابهای درسی ۱۳۷۹/۱۰/۲۷

توجه به معیارهای کارشناسی در انتخاب‌های خاص مانند انتخاب

ژانر وحشت برای سنین کودک و نوجوان

برداشته‌اند تکه‌ای از این کتاب (محمود دولت‌آبادی) را که پر از ترس و وحشت و غصه است، به عنوان متن کتاب فارسی آورده‌اند! پسرکی از ترس شتر فرار می‌کند و داخل چاه می‌رود و چند روزی در آن چاه می‌ماند؛ بعد که بیرون می‌آید، تمام موهایش سفید شده است! بچه‌های در این سن وقتی این رمان را می‌خوانند، اصلاً دلشان پر از رعب و وحشت می‌شود. چه لزومی دارد ما این‌گونه مطالب را در کتاب درسی بیاوریم؟!

بیانات در دیدار وزیر آموزش و پرورش و اعضای شورای عالی تدوین کتابهای درسی ۱۳۷۹/۱۰/۲۷

استفاده از هنر خوب و فاخر و نه هنر آبکی و پیش پا افتاده

ما چرا نقش هنر را در کارهای معمولی زندگی خودمان، این قدر دست کم می‌گیریم؟! الان همین کارهای هنری که آقای چینی‌فروشان اشاره فرمودند و من هم بعضی از آنها را دیده‌ام، کاملاً حاکی از هوشمندی است. ظاهراً یکی دو تا از آنها هم از تلویزیون پخش شد که خیلی هوشمندانه و خوب تهیه شده بود. این‌گونه کارها را هرچه می‌توانید باید تکثیر کنید. هنر، تا آن‌نهایی‌ترین لایه‌های ذهن انسان نفوذ می‌کند و ماندگار و سازنده است. هرچه می‌توانید از هنر خوب، هنر فاخر - نه آبکی و پیش پا افتاده - استفاده کنید.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توجه به اهمیت قصه‌گویی

شنیدم که شما قصه‌گویی دارید. قصه‌گویی، هنر بسیار خوبی است. قصه‌های خوب، سازنده‌ی شخصیت کودک است. همان قصه‌های قدیمی را که ما از مادر خودمان، از مادر بزرگ و یا از پیرزن دیگری در کودکی شنیده‌ایم، امروز که مرور می‌کنیم، می‌بینیم در آنها چقدر حکمت وجود دارد! انسان، بعضی از خصال و تفکرات خودش را که ریشه‌یابی می‌کند، به این قصه‌ها می‌رسد. قصه مقوله‌ی خیلی مهمی است؛ منتها قصه‌های خوب.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

جبران کم‌کاری در حوزه قصه و رمان نسبت به برخی ملل دیگر

در مقوله‌ی قصه و رمان که من اشاره کردم و شما اطلاع دارید که من قدری با این مقوله مرتبطم، واقعاً دستمان خالی است. ما در داخل کشور، هیچ کار بزرگی نداریم. کارهای بزرگی که در کشورهای دیگر و میان ملت‌های دیگر در این زمینه وجود دارد، ما اصلاً مشابهش را نداریم؛ نه مشابه فرانسوی‌ها، نه مشابه روس‌ها، و نه بعضی از ملت‌های دیگر. اینها خلأهایی است که باید پر شود؛ لیکن تا مادامی که پر نشده، ما از ترجمه‌ی خوب - از جمله برای آثار کودکان و نوجوانان که کار شماست - میتوانیم استفاده کنیم. منتها مثل همه‌ی کالاهائی که شما وقتی میخواهید به خانه‌ی خودتان ببرید و به فرزندانتان بدهید، سعی میکنید که سلامت آن را مورد تأکید قرار دهید و از آن خاطر جمع شوید، این کالای فرهنگی را هم بایستی از سلامت خاطر جمع شوید.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

استفاده از ظرفیت مبالغه در افسانه‌ها برای انتقال پیام

افسانه با قصه‌ای که منطبق با واقعیات است، تفاوتش همین است که مبالغه‌هایی در افسانه هست؛ نمیدانم حالا اسمش خرافه است یا چیز دیگر. ممکن است چیزهای خیلی بدی باشد، ممکن است خیلی هم بد نباشد. اینجا در حقیقت دو نوع متن داریم؛ وقتی شما وقایع را مبالغه‌آمیز کردید، رنگ و روغنهای غلیظ به آن زدید، ابعاد را با واقعیت يك مقدار فاصله دادید، میشود افسانه؛ اما وقتی آن را به ابعاد حقیقی خودش برگردانید، صحنه را منعکس کردید، میشود قصه. همه جا شما میتوانید این کار را بکنید. بنابراین افسانه چه عیبی دارد؟ البته من نمیدانم چطور افسانه‌ای مورد نظر شماست و چه چیز را میخواهید بحث کنید. يك وقت هست که حقائق دینی و داستانهای دینی را به عنوان افسانه ذکر میکنند؛ این يك ترفند است. ما گاهی اوقات می‌بینیم ماجراهای پیغمبران را مثلاً به عنوان افسانه‌ی پیغمبران، و ماجرای آفرینش را که در قرآن به آن تصریح شده، به عنوان افسانه‌ی آفرینش منعکس میکنند - این البته غلط است - اما آنچه که واقعاً افسانه است، چه مانعی برای انتشار دارد؟

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۰۵/۰۵

توجه به سطح بندی کارها به لحاظ تکنیکی

من بار دیگر مسأله‌ی تأکید روی تکنیک کار و روی آن قواره‌ی کار و قالب کار را تأکید می‌کنم، آن را دست کم نگیرید، خیلی مهم است. تشویق منافات ندارد با این که انسان به فضیلت کار توجه داشته باشد، تشویق هم بکنید، اما سطح کار را هم از دست ندهید. نمره بدهید، درجه بدهید، بگوئید آقا ما تا درجه‌ی مثلاً فرض کنید که چهار آمدیم جلو، اما هنوز درجه‌ی سه و درجه‌ی دو و درجه‌ی يك نداریم؛ اشکالی ندارد، تا آن کسانی که می‌خواهند شروع کنند، می‌خواهند جست بزنند، می‌خواهند شکوفابشوند، بشکفند، بدانند که تکلیفشان يك قدری بالاتر از اینهاست.

دیدار با مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۶۰/۱۲/۱۳

استفاده از ظرفیت تصویرگری برای ترویج ارزش‌ها

در مورد تصویرگری دختران زیر نه سال که سؤال کردید، باید عرض کنم که تصویر، هیچ حکم شرعی ندارد. شما روی نه سال هم تصویر زن بی‌حجاب بکشید، نه کشیدنش حرام است، نه نگاه کردنش حرام است؛ اگر بخواهید فقط تصویر را از باب حکم شرعی ملاحظه کنید؛ منتها اینجا قضیه، قضیه حکم شرعی شخصی نیست؛ قضیه انتقال يك فکرو انعکاس يك منش است. اگر این است، بین دختر هشت سال و نیمه و نه سال و نیمه دیگر فرقی نمیکند که شما بگوئید حالا سر تمام شدن نه سالگی قضیه فرق میکند؛ نه، چه تفاوتی میکند؟ در حالی که از لحاظ حکم شخصی فرق میکند. دختری که مثلاً اینجا جلوی ما آمده است، اگر نه سالش تمام باشد، نگاه کردن به بدنش حرام است؛ ولی اگر کمتر باشد، نه؛ حکم شرعی فردی این است. اما وقتی که شما از دیدگاه بازتری به مسئله نگاه میکنید، تصویر شما، فیلم شما، حتی نقاشی‌ای که در کتابها از آن استفاده میکنید - تصویرگری کتابهای کودکان - هیچکدامش از جنبه‌ی شخصی و شرعی نباید مورد مذاقه قرار بگیرد؛ و الا همان طور که عرض کردم، نه زیر نه سال، نه روی نه سال، هیچ حرمتی ندارد؛ شما هر طور میخواهید، بکشید؛ اما وقتی که میخواهید مخاطب شما که يك دختر بچه است، از آن استفاده‌ی خوب ببرد، طبعاً هر چه برای شما ارزش است، در آن باید منعکس کنید؛ از جمله حجاب را؛ حجاب را هم باید منعکس کنید. همچنان که شما در قصه‌نویسی برای خانواده‌ای که در آن چند دختر هست، حتماً نماز صبح را توی آن می‌گنجانید - و باید هم بگنجانید - این یکی را هم باید بگنجانید. از این دیدگاه به مسئله نگاه کنید.

محصولات و خدمات * فرآیند و ملاحظات

توجه به پدیدآوردگان انقلابی و استفاده از ظرفیت هنرمندان با استعداد مؤمن

از هنرمندهای متدین [استفاده کنید]. من به شما عرض بکنم، برخلاف آنچه که خیلی‌ها تصوّر میکنند، به من اطلاعات زیاد میرسد؛ من از خیلی جاها اطلاعات میگیرم و اطلاعات من کم نیست از مسائل گوناگون کشور؛ ما امروز در مسائل هنری، جوانهای انقلابی، مؤمن، با استعداد، علاقه‌مند به کار، عاشق کار، در کشور خیلی داریم؛ خب اینها را پیدا کنید، در کانون را باز کنید روی جوانهای انقلابی مؤمن؛

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

سنجش مستمر آثار و میزان پیشرفت در انتقال پیام‌های مطلوب

يك هيئت ممیزی لازم دارید. من البته در برنامه‌ی کاری شما [دیدم]. من آن نوشته‌ی مفصل و سنگین و پرخرجی که برای من فرستاده بودید را خواندم... از اول تا آخر تقریباً نگاه کردم. خب، شما در زمینه‌ی کتاب پیشرفت داشتید، یعنی کتابهای زیاد و رمان تولید کردید. خب چه کسی ارزیابی میکند که این رمان، رمان مطلوبی است یا نه؟ بالاخره این يك مسئله‌ی مهمی است. رمان را میشود نوشت، نمایشنامه را میشود نوشت، اما مگر هررمانی خواندنی است؟ يك رمانی هست که جوان هم میخواند، کودک هم میخواند، زن و مرد هم میخوانند، من پیرمرد هم میخوانم؛ يك رمان هم هست که نه، پنج ورق، ده ورقش را میخوانند، میگذارند کنار! بنابراین [ممیزی] از لحاظ هنری مسئله است. بعد، محتوای این رمان چه باشد؟ بالاخره رمان - مثل بقیه‌ی ابزارهای هنری - يك پیامی دارد؛ این پیام چیست؟ چه کسی میخواهد تشخیص بدهد که آنچه که شما در آن هسته‌ی فکری - به قول فرنگی‌ها، اتاق فکر - تهیه کردید، حتماً در این کتاب اعمال شده؟ [به خاطر] این، لازم است شما ممیزی برای این کار داشته باشید. این هم مهم است.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

توجه به خوش فکری و صحیح نویسی در تولیدات متنی

ما الان در بین نویسندگانی که انقلابی هم نیستند، کسانی را داریم که قلمشان خوب است؛ اما یقیناً رجحان با نویسندگانی انقلابی است. ما الان نویسندگانی خوب انقلابی داریم که قشنگ و نو می نویسند؛ نسبت به آن افراد، نو تر می نویسند. الان همین بچه های خود ما که در کانون پرورش فکری و در رشد فعالیت می کنند - که البته اخیراً کاری از آنها ندیده ام؛ قبلها گاهی می دیدم که مطالبی می نویسند؛ بعضی در جاهای دیگر می نویسند - گاهی بسیار خوش قلم و خوش فکرند و متین و صحیح می نویسند - صحیح نویسی، هنر بسیار بزرگی است - از آثار اینها مطالبی در کتاب درسی بیاورید.

بیانات در دیدار وزیر آموزش و پرورش و اعضای شورای عالی تدوین کتابهای درسی ۱۳۷۹/۱۰/۲۷

توجه به تفاوت زمانه کنونی با گذشته

امروز کودک ما - چه برسد نوجوان - آگاهی و هوشیاری ای دارد که داده ی تردیدناپذیر جو و فضای انقلاب است. در گذشته این آگاهیها، این آزادیها و این روح استفهام و این میل به دانستن، نبود. دسترسیهایی هم وجود دارد که در واقع دسترسی کودک ما، يك منبع فرهنگی نیست؛ بلکه با دید درست، دسترسی مراکز هدایت کننده ی فرهنگ در سرتاسر دنیا برای القای مقاصد استعماری به کودک ماست.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

نگرانی از دسترسی بیگانگان به ذهن کودکان و نوجوانان**ضرورت هشجاری در خصوص محصولات فاسد فرهنگی**

وقتی که ما از يك متاع فرهنگی فاسد که از طرف دشمن کشور، دشمن مردم، یا لااقل يك بیگانه ی بی علاقه - از این که دیگر کمتر نیست - حرف می زنیم، بعضی خیال می کنند که ما از دسترسیهای فرزندان خودمان ناراحت و نگران هستیم یا شکایتی داریم. می گویند: «آقا! جوانند، بگذارید بفهمند!» کانه ما می خواهیم جوانمان نفهمد! ما از دسترسی بیگانه به ذهن فرزند خودمان نگرانیم.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توجه به اصالت برتری طلبی و تحقیر دیگر فرهنگ‌ها در فرهنگ غربی

غرب علی‌رغم اینکه سعی دارد خودش را به آزاداندیشی معروف کند، يك محیط بشدت متعصب در يك مقوله‌ی مشخص است. شاید در مقولات دیگر هم متعصب باشد، اما در مقوله‌ی فرهنگ بشدت متعصب و سختگیر است؛ یعنی هر فرهنگی غیر از فرهنگ اروپائی بشدت مورد تحقیر، اهانت و فشار قرار می‌گیرد. اروپای مدعی تسامح و سهل‌نگری و آزاد اندیشی و بلند نظری و دوری از تحجر و جمود، در مقوله‌ی فرهنگ بشدت سختگیر و متعصب است. هر آنچه که غیر از فرهنگ اروپائی است، نامهای مختلفی پیدا میکند؛ از وحشیگری و بربریت بگیرد تا ارتجاع و عقب‌افتادگی، تا غیر قابل اعتناء بودن، و خلاصه بمباران میشود؛ یعنی همان احساس قدیمی و باستانی اروپا، که هرچه ماورای یونان بود، بربر بود و بربرستان بود. این احساس، حقیقتاً در عمق جان اروپائی‌ای که در فضای فرهنگی اروپا و غرب زندگی میکنند، رسوخ کرده و البته در اقمار فرهنگی اروپا، یعنی آمریکا و استرالیا عیناً همین معنا وجود دارد. در آنجا الان همین روحیه‌ی یونانیان و بربرها وجود دارد؛ لذا است که تحقیر میکنند؛ لذا است که می‌بینید مثلاً با حجاب بشدت مبارزه میکنند. مبارزه‌ی آنها با حجاب نه به معنای این است که حجاب، تحمیلی بر زن است؛ نه، اینها انواع تحمیل‌های گوناگون را بر زن روا میدارند و هیچ مشکلی هم برایشان نیست. فرض بفرمائید تحمیل کار سخت، تحمیل اهانت، تحمیل ریختن آبرو و حیثیت زن به عنوان یکی از دو جنس اصلی آفرینش تحمل میشود، اما این یکی تحمل نمیشود. چرا؟ چون این مثلاً مخالف فرهنگ اروپاست.... این سختگیری و فشار از طرف غربی‌ها همواره وجود دارد. هر وقت که فرهنگی غیر غربی، بخصوص فرهنگ اسلامی که برای خودش مکانتی قائل است، حالت هجومی دارد، حالت ضعف و انکسار و هزیمت ندارد، بخواهد يك جا خود نمائی کند، بشدت مورد تحقیر و فشار قرار می‌گیرد.

فشار جو فرهنگی غربی برای جلوگیری از کارهای منطبق بر ارزش‌های اسلامی

با توجه به این چیزها و آنچه که بر ما گذشته، بخصوص در طول چند ده سال اخیر، یا بلکه بشود گفت در صد و پنجاه، دویست سال اخیر که فرهنگ غربی در داخل کشور ما راه باز کرده، ما باید در این زمینه خیلی تلاش میکردیم، خیلی کار میکردیم، خیلی حقائق فرهنگی اسلام را تبیین میکردیم؛ اما متأسفانه این کارها نشده است. هروقت هم کسانی خواستند سر بلند کنند، در يك گوشه حرکتی را در این زمینه درست کنند، انواع و اقسام فشارها و هو و جنجالها روی سرشان ریخته و مانع شده از اینکه بتوانند کارشان را انجام دهند. الان هم بچه مسلمانهای ما در داخل جامعه‌ی فرهنگی واقعاً غریبند. آن را که میخواهد با معیارها و ارزشهای اسلامی فیلم بسازد، آن را که میخواهد با معیارها و ارزشهای اسلامی کتاب بنویسد، حتی حاضر نیستند در محدوده‌ی روشنفکری جامعه راه بدهند؛ اصلاً حاضر نیستند قبول کنند که این هم روشنفکری است؛ این را تحمل نمیکنند؛ این همان فشار فرهنگ مسلط غربی است که متأسفانه در کشور ما هنوز هست، در جامعه‌ی ما هنوز فعال و سر پاست؛ بلکه جنبه‌ی تهاجمی دارد.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

اهمیت شناخت هنر توسط کانون

کاری کنید که این باور در ذهنیت جامعه‌ی هنرشناس ایران به وجود بیاید که جمهوری اسلامی هنر را می‌شناسد و به هنر بهاء می‌دهد، ارج می‌گذارد، والا اگر چنانچه شما کار درجه‌ی چهار را به جای کار درجه‌ی دو یا يك دادید آن هنرشناس خواهد گفت که این عامی است، این تشکیلات، تشکیلات عامی است، هنر را نمی‌فهمد اصلاً، درك نمی‌کند. کاری کنید که اگر نمی‌توانید متاع شایسته‌ای ارائه بدهید حداقل بگوئید که این متاع، متاع شایسته‌ای نیست. البته این که من دارم می‌گوئیم به این معنا نیست که شما کار هنری درجه‌ی چهار می‌هید، نخیر ممکن است کار هنری درجه‌ی يك هم بدهید.

دیدار با مسؤولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۶۰/۱۲/۱۳

بهره‌بردای هد فمند دشمن از هنر

امروز فرهنگ استعماری در سطح جهان - فرهنگ متجاوزانه تعبیر کنیم - که می‌خواهد همه‌ی دنیا را تسخیر کند - البته این فرهنگ، مقوله‌ی مرکبی است، مقوله‌ی بسیطی نیست - بیشترین و رنده‌ترین وسیله‌ی مورد استفاده و مرکب سیرش، هنر است. فیلم می‌سازند، نمایشنامه، اثر هنری و رمان درست می‌کنند و می‌فرستند!

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

تکمیل زنجیره با محصولات مکمل فرهنگی مانند فیلم، سریال، پویانمایی و...

دارا و سارا فروش نمی‌رود، [اما] بتمن فروش می‌رود، مرد عنکبوتی فروش می‌رود! چرا؟! علتش چیست به نظر شما؟ علتش این است که بچه‌ها بتمن را می‌شناسند، ده فیلم برای بتمن تهیه شده، ده کارتون تهیه شده، ده نمیدانم فلان برای اسپایدرمن تهیه شده؛ بچه‌ها نگاه کرده اند، اسپایدرمن را آنجا دیده‌اند، حالا در بازار که می‌بیند می‌خواهد بخرد؛ می‌خرد بازی می‌کند. دارا و سارا شما را کجا دیده‌اند بچه‌ها؟ من این را سفارش کردم مخصوصاً؛ گفتم بنشینید، فیلمنامه درست کنید، ده فیلم، ده کارتون، برای دارا و سارا به وجود بیاورید...

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

استفاده از تجربیات کارشناسی در زمینه تجاری سازی محصولات

اشاره کردند [به] مسئله‌ی تجاری سازی؛ آن مسئله‌ی شرکت و سازمان را اصلاً از من نپرسید، من هیچ نظر نمیدهم؛ اینها چیزهای کارشناسی است، بروید خودتان بررسی کنید، ببینید چکار باید بکنید؛ اینها چیزهایی نیست که بنده دخالت کنم، من مسائل دیگری را بیان می‌کنم - در این زمینه‌های گوناگونی که وارد میشوید، بالاخره باید ابتکار به خرج بدهید، یعنی کاری بکنید که بتوانید گسترش فکری پیدا بکنید.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

به کارگیری هنرمندان صاحب تکنیک برای انتقال محتوای مدنظر

به تکنیک قوی اهمیت بدهید. سعی کنید هنرمندان را استخدام کنید. هنرمند جماعت اگر چه ممکن است در ذهن يك خط فکری و سیاسی داشته باشد، اما هنوز اندیشه‌ی اصالت هنر در ذهن قالب هنرمندان کشور ما وجود دارد و این اگر چه يك ذهنیت درست نیست، یعنی اصالت هنر چیز غلطی است، فکری است که این در جای خود رد شده، هنر برای محتواست، اما چون هنرمند کشور ما روی همان تصور پیشین به این تز معتقد است شما می‌توانید از او استفاده کنید؛ البته حواستان جمع باشد که يکھو يك خط عوضی را این جا ارائه ندهد. لکن از هنرمند خوب استفاده کنید برای تکنیک کار و هنرمند پرورش بدهید.

دیدار با مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۶۰/۱۲/۱۳

تکثیر و توزیع آثار هنری ماندگار

ما چرا نقش هنر را در کارهای معمولی زندگی خودمان، این قدر دست کم می‌گیریم؟! الان همین کارهای هنری که آقای چینی فروشان اشاره فرمودند و من هم بعضی از آنها را دیده‌ام، کاملاً حاکی از هوشمندی است. ظاهراً یکی دو تا از آنها هم از تلویزیون پخش شد که خیلی هوشمندانه و خوب تهیه شده بود. این گونه کارها را هر چه می‌توانید باید تکثیر کنید. هنر، تا آن نهایی‌ترین لایه‌های ذهن انسان نفوذ می‌کند و ماندگار و سازنده است. هر چه می‌توانید از هنر خوب، هنر فاخر - نه آبکی و پیش پا افتاده - استفاده کنید.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

تشکیلات کانون

وظیفه سنگین کانون در خصوص کار فرهنگی برای کودکان و نوجوانان و اهمیت خطر کار آن

وظیفه‌ی کانون سنگین است امروز به نظر من؛ ما همین تشکیلات را داریم برای کودک و نوجوان. تبلیغ بسیار مهم است.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

توجه به نقش کودکان و نوجوانان در ساختن آینده جامعه

ما می‌خواهیم از این نسلی که امروز مثل مادّه‌ی خامی و مثل ذخیره‌ای در اختیار یکایک ماست، چه ساخته شود؟ آینده‌ای را که آنها خواهند ساخت و پرداخت و پیش برد، چگونه تصویر کرده‌ایم؟ اگر حقیقتاً به آرمانهای اسلامی و ملی و عظمت ایران و ایرانی و جبران راهی که دستهای استبداد سیاه در این صدوپنجاه سال، دویست سال اخیر ما را در آن کشانده است، فکر می‌کنیم؛ اگر اینها برایمان مهم است و به آینده به معنای حقیقی کلمه اهمیت می‌دهیم، پس بایستی به تربیت کودک و نوجوان خیلی پردازیم، درباره‌ی آن خیلی فکر کنیم و اهمیت آن را خیلی بشناسیم؛ که احساس می‌کنم برای برخی از مسؤولان امور فرهنگی - دست اندرکاران - مسأله به این شکل مطرح نیست!

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

مظلوم بودن مقوله فرهنگ در کشور

مقوله‌ی فرهنگ، همچنان که اهل درد و اهل سوز میدانند، مقوله‌ی مظلومی در کشور ماست. انقلاب ما مبتنی بر یک منش فرهنگی و نگرش فرهنگی بود، و هر حرکت ارزشی این خصوصیت را دارد. ما بایستی بیش و پیش از تلاشهای دیگر، به تلاش فرهنگی اسلامی می‌پردازیم؛ یعنی روشن کردن و تبیین فرهنگ اسلام، با همان وسعتی که مفهوم و معنای فرهنگ دارد؛ دور از انحراف، دور از خرافه‌گرایی، دور از تنگ‌نظری و جمود، دور از ملاحظه‌کاری و ترس از این و آن، که حالا مثلاً در دنیا اینطور است.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

لزوم خارج کردن کانون از انزوا

کانون پرورش فکری مطلقاً در انزوا نباید قرار بگیرد؛ الان کانه در يك انزوائی قرار دارد کانون.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

استفاده از همه‌ی ظرفیت‌های کانون

شما نگوئید به من که ما از بیست درصد ظرفیت کانون استفاده میکنیم؛ من از شما باید پرسم که چرا شما از بیست درصد ظرفیت کانون فقط استفاده میکنید، آن هشتاد درصد را چرا گذاشته‌اید زمین!

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

داشتن هسته‌ی فکری برای ترسیم اندیشه‌ی کلان حاکم بر کانون

در درجه‌ی اول، شما يك هسته‌ی فکری لازم دارید - یعنی آن از هیئت مدیره مهم‌تر است، از هیئت امناء مهم‌تر است - که بنشینند اندیشه‌ی کلان حاکم بر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان را ترسیم کند، طراحی کند. این برنامه‌ای که آقای حاجی‌بابایی اشاره کردند، باید بر اساس رهنمود فکری آن هسته شکل بگیرد، و الا مشکل به وجود خواهد آمد. یکی این است، یعنی آن هسته‌ی فکری.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

ضرورت کار سریع‌تر و گردش کار تندتر با توجه به اقتضای شرایط فرهنگی جدید

ما باید گردش کار را تندتر کنیم. ما باید بیشتر تلاش کنیم و می‌توانیم. من اعتقاد دارم ما می‌توانیم بهتر، عینی‌تر، دقیق‌تر و سریع‌تر کار کنیم و نگذاریم. ما جوانان خودمان را تربیت کنیم

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

داشتن هیئت ممیزی برای سنجش آثار و میزان پیشرفت در انتقال پیام‌های مطلوب

يك هیئت ممیزی لازم دارید. من البته در برنامه‌ی کاری شما [دیدم]. من آن نوشته‌ی مفصل و سنگین و پرخرجی که برای من فرستاده بودید را خواندم... از اول تا آخر تقریباً نگاه کردم. خوب، شما در زمینه‌ی کتاب پیشرفت داشتید، یعنی کتابهای زیاد و رمان تولید کردید. خوب چه کسی ارزیابی میکند که این رمان، رمان مطلوبی است یا نه؟ بالاخره این يك مسئله‌ی مهمی است. رمان را میشود نوشت، نمایشنامه را میشود نوشت، اما مگر هررمانی خواندنی است؟ يك رمانی هست که جوان هم میخواند، کودک هم میخواند، زن و مرد هم میخوانند، من پیرمرد هم میخوانم؛ يك رمان هم هست که نه، پنج ورق، ده ورقش را میخوانند، میگذارند کنار! بنابراین [ممیزی] از لحاظ هنری مسئله است. بعد، محتوای این رمان چه باشد؟ بالاخره رمان - مثل بقیه‌ی ابزارهای هنری - يك پیامی دارد؛ این پیام چیست؟ چه کسی میخواهد تشخیص بدهد که آنچه که شما در آن هسته‌ی فکری - به قول فرنگی‌ها، اتاق فکر - تهیه کردید، حتماً در این کتاب اعمال شده؟ [به خاطر] این، لازم است شما ممیزی برای این کار داشته باشید. این هم مهم است.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

اتکاب به نظر کارشناسی درباره‌ی مسائلی مانند مسائل مالی کانون

در مورد سؤالهایی هم که اشاره کردید، جواب بعضی از آنها به عهده‌ی من نیست. اینکه شما فرض بفرمائید که از لحاظ مالی به فکر باشید یا نباشید، یا کتابخانه‌ها را همه جابریید و سطحش را توسعه دهید یا کیفیتش را بالا ببرید، این مربوط به خودتان است. شما مدیریت کنید، نگاه کنید ببینید اقتضای کارتان چیست و چگونه باید عمل کنید. من بیرون از محیط کار شما چگونه میتوانم در این زمینه‌ها نظر بدهم؟

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

✳️ مدیران کانون

اهمیت جهت‌گیری درست مسئولان کانون

میدان کار در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان اصلاً به گونه‌ای است که اگر مسئولی در آنجا دارای جهت درستی باشد، میتواند همه‌ی آن قطار را از این طرف برگرداند. یعنی تکیه‌ی بعضی از جاها به اراده‌های فردی، کمتر است تا بعضی جاها دیگر. بنابراین باید تدابیری اندیشید.

بیانات در دیدار اعضای مجمع هنرمندان و نویسندگان مسلمان ۱۳۷۰/۴/۱۸

پافشاری بر اصول دینی و نهراسیدن از تهمت‌ها و اهانت‌های متأثر از فرهنگ غربی

شما گوشه‌ای از محدوده‌ی رسمی فرهنگ هستید. تولیت فرهنگی جامعه، یک بخشش مربوط به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است که شما باشید. تا آنجائی که میتوانید، در این زمینه کار کنید. از هو و جنجالها نترسید. از اینکه به شما بگویند اینها مرتجعند، اصلاً نترسید. از اینکه بگویند اینها متحجرند و نمیفهمند، اصلاً ملاحظه نکنید؛ خودشان متحجرند. آنهایی که به شما میگویند متحجر، خودشان ملتفت نیستند که حرف چه کسی را دارند میزنند؛ از دهان چه کسی دارند حرف میزنند؛ اما این حرف از زبان متولیان فرهنگ مسلط جهان، یعنی فرهنگ غرب است؛ آنها خودشان متحجرند. غربی‌ها متحجرند که هر چیز مخالف حرف خودشان، برایشان غیر قابل تحمل است؛ ما که داریم با سعه‌ی صدر همه‌ی آنچه را که از پدیده‌های فرهنگی وجود دارد، تحمل میکنیم و بیش از اندازه‌ی لازم هم تحمل میکنیم. کسانی که تحمل نمیکنند، آنها هستند. غربی‌ها حاضر نیستند فرهنگی غیر فرهنگ خودشان را تحمل کنند. بنابراین از این تهمتها نترسید، از این اهانتها نترسید.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

ابتکار در برنامه‌ها و شیوه‌های کار

شیوه‌های کار؛ در شیوه‌های کار، ابتکار لازم دارید.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

ضرورت حمایت از سوزدهای انقلابی و سازندگان متعهد

ما به عنوان افرادی که برای انقلاب می‌خواهیم دل بسوزانیم، این کار را نکردیم که يك مشت آدم درست حسابی را دور هم بنشانیم، بگوئیم شما بیائید يك فيلم بسازید و سرگذشت انقلاب را برای ما بیان کنید. کارهای تکه‌پاره‌ی خیلی کوچك ناقص، غالباً هم دچار کمبودها و کج‌فهمی‌ها، آدم گوشه و کنار در دست و بال مراکز رسمی می‌بیند؛ اما خیلی خیلی کم. بله، يك وقت جوانهائی در گوشه‌ای پیدا میشوند - مثل بچه‌مسلمانهائی که همین کارهای هنری و سینمائی به وسیله‌ی آنها انجام می‌گیرد - که غالباً این هم مورد تهاجم سردمدارهای رسمی و مسئولان رسمی فرهنگ کشور است!... با اینکه بچه مسلمانهای ما بسیار با استعدادند.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

غلط بودن واگذاری میدان به نیروهای غیرانقلابی

يك نظر این است - که الان متأسفانه این نظر دارد عمل میشود - که ما میدان را باز کنیم تا این غریبه‌ها داخل بیایند و ما دیگر اسیر و دچار تازه‌کارهای تازه‌رسیده نباشیم. استدلالشان این است که آن فرد قدیمی ادبیات بلد است، شاعر است، هنرمند است، نویسنده است، میدان ادبیات متعلق به اوست؛ بگذارید بیاید؛ چرا نیاید؟ این ایده قطعاً و بلاشك غلط است؛ از چند جهت هم غلط است. به نظر من اگر بخواهیم برای غلط بودن این ایده استدلال کنیم، از سه چهار جهت میتوانیم استدلال کنیم.

بیانات در دیدار اعضای مجمع هنرمندان و نویسندگان مسلمان ۱۳۷۰/۰۴/۲۸

مسئولیت‌پذیری و عمل‌گرایی مدیران

آن مطالبی که به عنوان «باید» ذکر کردید - که باید از این ظرفیتهای استفاده بشود، باید پویانمایی اینجوری بشود، باید [کارهای دیگر بشود] - اینها همه‌اش مورد تأیید ما است، اینها حرفهای ما است، اینها مطالبی است که بنده سالها [است] با مسئولین در میان می‌گذارم. مخاطب این حرفها کیست؟ در درجه‌ی اول خود شما!

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

استفاده از ظرفیت‌های باتجربه ذیل راهبری مدیران انقلابی

من می‌گویم که ما با توجه به يك اصل، باید از ادبیات و از هنر قدیمی‌ها استفاده کنیم؛ و آن عبارت است از اصالت دادن به نسل انقلابی خودی ادبیات و هنر. اگر در جایی دیدیم اصطکاک پیدا شد، آن را حذف کنیم، این را نگه داریم. سرمایه‌گذاری و خرج پول را در آن حدی بکنیم که این جوان تازه‌رس بتواند مثل مدیر انقلابی يك کارخانه عمل کند. شما يك مهندس انقلابی را در رأس کارخانه‌ای می‌گذارید که احتمالاً صد نفر کارگزار از قدیمی‌ها هم در این کارخانه یا در این شرکت کار می‌کنند. ممکن است اینها آدمهای کارآمدی هم باشند، اما مدیر اوست. اینطوری خوب است؛ یعنی استفاده کننده و منشأ و منبع قدرت و صاحب نظر و رأی، يك عنصر انقلابی باشد؛ و نوع کاری که با آن غریبه‌ها میشود، طوری باشد که این خودی انقلاب پژمرده نشود و از میدان خارج نگردد.

بیانات در دیدار اعضای مجمع هنرمندان و نویسندگان مسلمان ۱۳۷۰/۰۷/۲۸

ضرورت سرعت عمل با توجه به سرعت تحولات فرهنگی

بچه‌ی شما در آغوش شما، در مدرسه‌ی شما، در کتابخانه‌ی کانون و جلو روی شماست و شما برای او فکری، آینه‌ای و امیدواری‌ای دارید. ناگهان مشاهده می‌کنید دسترسی يك نفر که حداقل بیگانه است - شما با این بچه خویشاوندید، شما معلمش، پدرش، یا مربیش هستید؛ لیکن او بیگانه و بی‌علاقه به سرنوشت این بچه است - به این بچه، از راه همین کالاهای فرهنگی متداول و رسانه‌های گوناگون خبری و فرهنگی، بیشتر از شماست! این، جای نگرانی است و امروز این وجود دارد؛ چه من و شما بخواهیم، چه نخواهیم! نتیجه چیست؟ این است که ما باید گردش کار را تندتر کنیم. ما باید بیشتر تلاش کنیم و می‌توانیم. من اعتقاد دارم ما می‌توانیم بهتر، عینی‌تر، دقیق‌تر و سریع‌تر کار کنیم و نگذاریم. ما جوانان خودمان را تربیت کنیم.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توسعه عمق و کیفیت کارها

مخاطبان خودتان را پیدا کنید و آنها را حقیقتاً مخاطب قرار دهید؛ تلاشتان را توسعه و عمق و کیفیت دهید؛

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

عدم توجه به مسائل سیاسی جناحی

توی مسائل کاری، خودتان را صرف کنید؛ به مسائل بیرون کار، که از جمله همین جناح بندی‌های بانندی و خطی و سیاسی است - که گرفتار میکند هر کسی را که بخواهد کار درستی بکند - کاری نداشته باشید؛ خودتان را از آنها دامن برچینید، رها کنید، بیرون بکشید، یا نگذارید آلوده شوید. اینها قاعدتاً توصیه‌های کلی من به جنابعالی و بقیه‌ی برادران و خواهرانی است که در مسئولیت اینجا هستند.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۱/۰۵/۰۵

دشواری بودن عمل به ایده‌ها در این عرصه

البته ما همین طور می‌گوییم بکنید، ولی می‌دانم که در عمل، خیلی دشوار است، خیلی خون دل دارد، خیلی زحمت دارد. قصد من این نیست که از زحمات و دشواریهای این کار صرف نظر کرده باشم؛ لیکن می‌خواهم عرض کنم که با همت بلند، ان شاء الله همه‌ی دشواریها برطرف خواهد شد و خداوند به شما توفیق خواهد داد.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

ضرورت تحمل در مقابل مشکلات کار

به مشکلات مالی اشاره کردید؛ اینها هم هست؛ اینها را هم بایستی تا حدود زیادی تحمل کرد؛ واقعاً باید تحمل کرد. وقتی که انسان می‌بیند مشکل زیاد است، باید تلاشش را زیاد کند. وقتی به زمینی میرسیم که سخت است و نمیشود آنجا را کند، باید ضربه را قوی‌تر وارد کنیم، قوت را بیشتر کنیم تا ان شاء الله خداوند کمک کند.

بیانات در دیدار مدیر عامل و کارکنان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۰۵/۰۵

✱ ظرفیت‌ها برای همکاری‌های مشترک

استفاده از ظرفیت رسانه‌ها برای همکاری

شنیدم شما از صداوسیما گله‌مندید که صداوسیما کمک نمی‌کند؛ خب، باید کمک کند - اینجا باید دفتر ما، دوستان ما همراهی کنند، کمک کنند، به صداوسیما تذکر بدهند که کمک کند - منتها خود شما هم ابتکارات را فراهم کنید.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

وصل شدن برنامه‌ها به مدارس کل کشور

ما چهارده پانزده میلیون دانش‌آموز داریم، مخاطب شما اینهاست. فایده‌ی ارتباط شما با وزارت آموزش پرورش باید این باشد؛ اینکه آقای وزیر یا معاونشان رئیس هیئت امنای شما باشند، این تأثیر خیلی زیادی ندارد؛ اصلاً این یک چیزی نیست که حالا واقعاً لازم باشد یا مضر باشد؛ نه، خیلی تأثیری ندارد؛ آنچه که تأثیر دارد این است که شما کانالتان وصل بشود به مدارس کشور؛ ارتباط کانون با آموزش پرورش باید اینجوری باشد، یعنی شما کتابتان باید برود به دبستان [و] دبیرستان - حالا که دیگر راهنمائی هم ندارید - به دست بچه‌ها برسد، و شماها بدانید که از این استفاده میشود؛ یکی این.

دیدار اعضای هیئت مدیره و معاونین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۹۱/۱۰/۱۱

استفاده از ظرفیت تشکل‌های انقلابی فرهنگی و هنری در کانون

اهدافی که ذکر کردید - مثلاً شناسائی و جذب نیروهای مسلمان - میتواند در همین مجمع محقق شود. ممکن است شماها در دانشگاه‌ها یا در دبیرستانها درسی داشته باشید و جوانانی را پیدا کنید، یا در محیطهای فرهنگی و هنری کسانی را پیدا کنید، یا بتوانید در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان عناصری را پیدا یا جذب کنید و بیاورید و به آنها کار بدهید. تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری درباره‌ی اینها میتواند در همین مجمع انجام بگیرد. اولویت‌بندی مباحث هنری و ادبی و فرهنگی هم میتواند در همین مجمع صورت گیرد.

بیانات در دیدار اعضای مجمع هنرمندان و نویسندگان مسلمان ۱۳۷۰/۰۷/۲۸

استفاده از آثار نویسندگان توانمند کانون در کتب آموزش و پرورش

ما الان در بین نویسندگانی که انقلابی هم نیستند، کسانی را داریم که قلمشان خوب است؛ اما یقیناً رجحان با نویسندگانی انقلابی است. ما الان نویسندگانی خوب انقلابی داریم که قشنگ و نو می‌نویسند؛ نسبت به آن افراد، نوتر می‌نویسند. الان همین بچه‌های خود ما که در کانون پرورش فکری و در رشد فعالیت می‌کنند - که البته اخیراً کاری از آنها ندیده‌ام؛ قبلها گاهی می‌دیدم که مطلبی می‌نویسند؛ بعضی در جاهای دیگر می‌نویسند - گاهی بسیار خوش قلم و خوشفکرند و متین و صحیح می‌نویسند - صحیح نویسی، هنر بسیار بزرگی است - از آثار اینها مطالبی در کتاب درسی بیاورید.

بیانات در دیدار وزیر آموزش و پرورش و اعضای شورای عالی تدوین کتابهای درسی ۱۳۷۹/۱۰/۲۷

استفاده از ظرفیت ادبیات فارسی در سطح جهانی

خرج کردن درست ادبیات در سطح کشور، در سطح جامعه، یا در سطح جهان است؛ هر جایی که در بُرد ادبیات ماست. البته روزی از قسطنطنیه، یا از استانبول تا آسیای شرقی، بُرد ادبیات ما بود. خوب؛ زمانی این طور بوده است؛ زبان فارسی، زبان دیوانی کشور عثمانی بود. در همان زمانی که کشور عثمانی دائماً با ایران جنگ داشت، نفوذ زبان فارسی آن چنان بود که منشی و دبیر دستگاه عثمانی کار خودش را با خط فارسی، با عنوان فارسی، با تعبیر و زبان فارسی و با شعر فارسی راه می‌انداخت! از این طرف هم - طرف شرق - حتی تا هند و چین، زبان فارسی بُرد داشت. زبان مذهبی بود؛ زبان اداری، زبان دبیران و منشیان و زبان ادبیات و هنر بود. امروز این دایره محدود شده است. البته بعد از انقلاب مقداری گسترش پیدا کرده؛ ولی قبل از انقلاب بر اثر تنگ نظری و نادانی و بی‌سوادی مسؤولان کشور در دوره‌ی اواخر قاجار تا آخر زمان محمدرضا پهلوی، زبان و ادبیات فارسی انحطاط پیدا کرد.

بیانات در دیدار با هنرمندان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۱۳۷۷/۲/۲۳

توجه به کار برای کودکان و نوجوانان آسیب‌دیده در بلایای طبیعی

نازک‌کاری، بازسازی روانی مردم است. از جمله نگرانی‌هایی که در سفر قبل (به مناطق زلزله‌زده ی بم) پیدا کردم، مشاهده‌ی افسردگی مردم بود. بنده دو سه ساعت در شهر حرکت کردم و از نزدیک این مسأله را دیدم. بعضی از کسان ما رفتند با برخی از مردها و زن‌ها تماس گرفتند، که گزارش‌هایش را من خواندم؛ از جاهای دیگر هم گزارش گرفتم. حالت افسردگی در کودکان، زنان داغ‌دیده و دختران تنها مانده، خیلی مهم است؛ این را نباید دست‌کم گرفت. البته بنده قبلاً به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در این خصوص به‌طور ویژه سفارش کرده بودم؛ به بعضی از مسؤولان فرهنگی هم سفارش کرده‌ام؛ منتها کاری که باید در این مورد انجام بگیرد، گویا به صورت کامل انجام نگرفته است. اگر ما به این نقاط آسیب‌پذیر نرسیم، اشکالاتی ایجاد خواهد شد که بعدها خودش را نشان می‌دهد.

بعضی‌ها خیال کرده‌اند برای این که حالت افسردگی را در این مردم از بین ببرند، باید به این جا بیایند و ساز و آواز و بزن و بکوب راه بیندازند؛ این اشتباه است؛ گره‌ها و عقده‌های روانی را باید باز کرد. اگر گرهی افتاده باشد، با این چیزها باز نمی‌شود؛ جز این که مردم و جوان‌ها همان مایه‌ی ایمانی هم که در مصیبت‌ها سنگر و تکیه‌گاه آنهاست، از دست می‌دهند. بنده با هر کاری که ایمان جوان‌ها را در این شهر تهدید کند، بجد مخالفم. به این نکته، هم آقای فرماندار و هم مدیران فرهنگی توجه کنند. نباید سرمایه‌ی ایمان و روحیه‌ی دینی مردم را با خوش‌خیالی دست‌کسانی سپرد که به این جا بیایند و آن را غارت یا تهدید کنند. هر چه می‌توانید، ایمان مردم را زیاد کنید.

بیانات در دیدار مسؤولان بازسازی شهرستان بم ۱۳۸۴/۲/۱۳

